

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון נ"ב - פרשת ויחי תשפ"ה

תוכל להתגבר עליהן, ולכן **'ישתחוּ לך בְּנֵי אֲבִיךָ'** ויכירו שלא היה שום חיסרון ופגם במעשה תמר.

'גוֹר אַרְיָה יְהוּדָה', יהודה משול לאריה שלא עוזב את טרפו - **'פָּרַע רִבֵּץ פְּאֲרִיָה וּכְלָבִיא מִי יִקְיָמוּנוּ'**. ולכן **'לא יִסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֵק מִבְּיַן רִגְלָיו'**, שכח המלכות לא יפסק מיהודה בגלל מעשה תמר, שכולו היה בשביל **'עַד כִּי יָבֵא שִׁילָה'**, להביא את נשמת מלך המשיח.

יום שלישי

מעלת יהודה - במעשה בועז

אתמול דיברנו על מעלת יהודה שלא חטא כלל במעשה תמר, היום נראה עוד ראייה לזה, שלא היה שום פגם במעשה ההוא.

הגמרא במסכת סנהדרין (יט:): אומרת: אמר רבי יוחנן, תוקפו של יוסף ענוותנותו של בועז.

אחד האנשים שעמדו בניסיון הקשה ביותר, הוא בועז, בועז ישן בלילה בגורן, ולפתע באה עליו רות המואביה בעצת חמותה נעמי להציע לו שיתחתן איתה ויקים ממנה את מלכות בית יהודה. באותו זמן היצר הרע ניסה לפתות את בועז לדבר עבירה, עד כדי כך שבועז היה צריך להישבע ליצרו שלא יגע ברות עד שישא אותה בחופה וקידושין כדת משה וישראל.

האר"י הקדוש כותב שההתגברות של היצר בזמן ההוא לא היתה פשוטה, היצר הרע ידע שאם בועז יעמוד בניסיון, תצא ממנו מלכות בית דוד, שממנה יולד מלך המשיח שעתיד לבטל לגמרי את כל כוחות הסטרא אחרא ויצר הרע, ולכן הוא התגבר אז בכל כוחו.

ממשיך האריז"ל, שלבועז לא היה מספיק כח לעמוד אז נגד היצר הרע, כי מי יכול לעמוד כנגד היצר הרע כאשר הוא משקיע את כל הכוחות שלו, ולכן

תיבות **'מומר אישה דם'**, 'מומר' זה עבודה זרה, 'אישה' זה גילוי עריות, ו'דם' זה שפיכות דמים, שכל אלו תוקנו על ידי יעקב כאמור.

יום שני

מעלת יהודה - במעשה תמר

ידוע שבשעת חטא אדם הראשון נפלו לתוך הקליפות ניצוצות קדושה רבים, וצריך לתקן אותם על ידי תורה מצוות ומעשים טובים.

מִרְיָן אֲבִיר יַעֲקֹב מְבִיא בִסְפָרוֹ פִּיתוּחֵי חוֹתָם אֶת דְּבָרֵי הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ, שֵׁשׁ נִיצוּצוֹת גְּבוּהוֹת וְקְדוּשׁוֹת מֵאֵד, שְׂאֵי אֲפִשֶׁר לְבַרֵּר אוֹתָן אֲפִילוֹ עַל יְדֵי תוֹרָה וּמִצְוּוֹת, בְּגִלְל שְׂכוּחוֹת הַקְּלִיפָה לֹא מוֹכְנוֹת לְהוֹצִיא אוֹתָן מִהַשְּׁבִי בְּגִלְל גּוֹדֵל מֵעֵלְתָן, וְהַקְּלִיפּוֹת יוֹדְעוֹת שֶׁאִם הֵן יִצְאוּ לְקְדוּשָׁה הֵן יִבְיִאוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם לְתִיקוּן הַשְּׁלֵם וְכך הֵם יִתְבַּטְּלוּ.

אבל הקב"ה מסובב שהניצוצות והנשמות האלו גם כן יצאו משלטון הקליפה, על ידי שהם נולדות להורים לא ראויים שכל מעשיהם טומאה, או ממעשה שנראה אסור, וכך חושבת הקליפה שגם אם הנשמה הזאת תצא, היא לא תצליח להאיר. כך היה עם נשמת אברהם שבאה מתרח, וכך גם היה עם נשמות דוד המלך ומלך המשיח שיצאו מיהודה ותמר במעשה שנראה אסור.

מחדש רבינו 'אביר יעקב' שאת זה רצה יעקב אבינו לספר לשבטים לפני מותו, שלא יחשבו שיהודה חטא במעשה תמר, אלא שידעו שזה היה ברוח הקודש, בשביל שהקליפות לא יתנגדו להוצאת נשמות דוד המלך ומלך המשיח, וכך אמר יעקב:

'יְהוּדָה אֲתָה', בשם 'יהודה' יש את שם הוי"ה, ולכן **'יודוך אַחִיךָ'** ויכירו שאין בך שום פגם, **'יָדְךָ בְּעֶרְףְּ אֲבִיךָ'**, אלו הקליפות שמקשות עורף לקב"ה, ואתה

יום ראשון

'פרשה סתומה'

פרשת ויחי נקראת 'פרשה סתומה', בין כל סוף פרשה לתחילת פרשה בחמישים ושלוש הפרשיות שבספר התורה יש הפסק, יש רווח של לפחות תשע אותיות, אבל בין סוף פרשת 'ויגש' שמסתיימת במילה 'מאד', לבין תחילת פרשת 'ויחי' שפותחת במילים 'ויחי יעקב' - אין הפסקה מיוחדת.

מסביר זאת מִרְיָן אֲבִיר יַעֲקֹב בִּסְפָרוֹ 'מחשוף הלבן', שלא סתם נסמכו הפרשיות ללא ריוח מיוחד, יש שייכות מיוחדת בין המילה 'מאד' לבין המילים 'ויחי יעקב'.

בזוהר הקדוש מובא שהאבות הקדושים תיקנו את חטא אדם הראשון, שהיו בו שלושה חלקים: 'גילוי עריות שפיכות דמים ועבודה זרה'.

כל אחד מהאבות תיקן חלק אחר, אברהם אבינו תיקן את פגם עבודה זרה, על ידי ששבר את הצלמים של אביו תרח, מסר את נפשו למות על קידוש ה' באור כשדים, והפיץ בעולם את יחוד ה'. יצחק תיקן את החלק של שפיכות דמים, על ידי שמסר את נפשו למות בניסיון העקידה.

ויעקב תיקן את החלק של גילוי עריות, על ידי שהתחתן עם האימהות הקדושות, וכן נוסף לו הכח של יוסף הצדיק כאשר עמד בניסיון של אשת פוטיפר.

יעקב אבינו היה זה שסיים את התיקון של חטא אדם הראשון, ולכן נקרא כאילו שהוא תיקן הכל, שהרי אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, וזה הרמז בסמיכות המילה 'מאד' ל'ויחי יעקב', 'מאד' אותיות 'אדם', רמז לחטא אדם הראשון שתוקן, ועל ידי זה 'ויחי', אדם הראשון קיבל חיות מיוחדת ונצחית, וכל זה נהיה על ידי 'יעקב'.

עוד רמז יש במילה 'מאד', שהיא ראשי

קדו טללי ברכה

הכנסת, 'זבולון' זה לשון 'זבול' שזה גן עדן, ומי שרוצה לזכות לזה צריך לחוף ימים ישפן', לשבת בבית הכנסת ששם 'ים החכמה' ולא ידאג לפרנסתו, שהרי 'והוא לחוף אנית' שבטוח שפרנסתו תגיע אליו מרחוק אם 'וירכתו' הסמיכה שלו, תהיה 'על צידן', צידן' גימטרייה א-להים חיים'.

יום שישי

יששכר - פעמיים שכר

השם 'יששכר' נכתב בתורה 'יו"ד שי"ן שי"ן כ"ף רי"ש', האות שי"ן כתובה פעמיים ברצף, אבל כאשר קוראים את השם הזה, לא מבטאים את האות שי"ן פעמיים אלא רק פעם אחת, 'יו"ד שי"ן כ"ף רי"ש' - 'ישכר'.

מסביר זאת בטוב טעם מרן אביר יעקב בספרו 'מחשוף הלבן', שידוע שיששכר וזבולון עשו הסכם שותפות ביניהם, וזבולון יצא לחוף ימים ויעסוק במסחר ויחלק את כל הרווחים שלו חצי חצי, חצי לו וחצי ליששכר, ויששכר ישב בבית המדרש וילמד תורה כל היום, וגם כן יחלק את שכר לימוד התורה שלו חצי חצי, חצי לו וחצי לזבולון, וכך יש גם לזבולון חלק בשכר לימוד התורה של יששכר, בגלל שהוא מחזיק אותו, כי לולי זבולון, יששכר לא היה יכול ללמוד תורה כל היום.

וכמו שדורשים חז"ל במדרש על הפסוק 'עץ חיים היא למחזיקים בה' וְתִמְכְּיָהּ מְאֹד, 'עץ חיים היא למחזיקים בה' זה שבת יששכר, 'ותמכיה מאד' זה שבת זבולון, ועד היום נקרא ההסכם הזה בין לומדי התורה ובין מי שמחזיק אותם 'הסכם יששכר וזבולון', שגם מי שלא יכול לעסוק בתורה, אם הוא מחזיק בלומדי התורה, הוא מקבל שכר כאילו הוא גם למד תורה.

וזו הסיבה לאות שי"ן הנוספת בשם 'יששכר', שנכתבת אבל לא נאמרת, שי"ן זה 'שכר', ויש אצל יששכר שני חלקים של שכר, חלק אחד לו, וחלק אחד לזבולון שתומך בו, ולכן זה נכתב בשם יששכר אבל לא נקרא, בגלל שהשכר השני אמנם מגיע מכח לימוד התורה שלו, אבל זה לא שייך לו, אלא לזבולון שתומך ומחזיק את לומדי התורה, והיא רק נמצאת כמו פיקדון אצל יששכר עד שיתמוך בו זבולון.

אדומים מרוב כעס וחרון על ישראל, אל תתייאשו, 'ולבן שנים מחלב' ברגע שתעשו תשובה כל העבירות יתלבנו כמו חלב, ותבוא הגאולה השלימה.

את אומרת שגם אם מידת הדין מתוחה על בני ישראל היא יכולה בשניה להתהפך לרחמים על ידי התשובה, וכמו שאמר הנביא מלאכי 'שובו אלי ואשובה אליכם', באותה שניה שאתם תשובו אלי בתשובה, אני ישוב אליכם ויגאל אותכם.

יום חמישי

אמונה בישיבת בית הכנסת

גדולה מאד מעלת הישיבה בבתי הכנסת, כמו שאומרים בתחילת תפילת שחרית 'אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, אשרינו שאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות'.

וכמו שבעולם הזה יש בתי כנסת ובתי מדרש, כך בעולם העליון יש בתי כנסת ובתי מדרש, ומי שיושב בהם בעולם הזה יזכה לשבת בהם גם בעולם העליון. מרן אביר יעקב בספרו 'פיתוחי חותם' מוסיף ומדגיש, שמי שכל הזמן לחוץ על פרנסה שלו, והוא בטוח שעל ידי הישיבה בבית הכנסת הוא מפסיד פרנסה ועבודה, לא מסוגל לשבת הרבה בבית הכנסת, וכך הוא מפסיד את המעלה הזו.

וגם אם הוא כופה את עצמו בכח לשבת שם, זו לא 'ישיבת בית הכנסת' שבעבודה יזכה לישיבה בעולם העליון, אלא בבית הכנסת צריך לשבת בשמחה ובנחת, ולהודות על הזכות הגדולה שנמצאים בבית ה', ולא להיות חלילה בתחושה של הפסד או פספוס.

לכן מי שרוצה לשבת בבית הכנסת מתוך שמחה ורוגע צריך להחזיר בעצמו 'אמונה', לדעת שלי הכסף ולי הזהב אמר ה', ולהכיר באמת שכל מה שאנחנו עושים עבור פרנסה - זו רק השתדלות, אבל את הכסף עצמו הקב"ה יביא בדרכים שלו, ולא יכול להיות שאדם יפסיד מזה שהוא יושב בבית הכנסת.

וזה הרמז בפסוק: 'זבולון לחוף ימים ישפן, והוא לחוף אנית, וירכתו על צידן', זבולון עסק לפרנסתו, והוא לא היה כיששכר שלמד תורה כל היום, אבל גם הוא לא מנע את עצמו מיישיבת בית

שלחו לבעז סיוע מהשמים, שהתעברה אצלו באותו זמן נשמת זקנו יהודה, וכך הוא הצליח לגבור עליו.

מוסיף מרן אביר יעקב בספרו פיתוחי חותם, שזה הרמז בדברי יעקב ליהודה 'עירו ולשרקה בני אתנו', ראשי התיבות של הפסוק הזה 'עוב"א, כגימטריא של 'בעז' [בכתיב חסר] (79).

ומזה גם לומדים, אומר רבינו אביר יעקב, שלא היה ביהודה שום פגם ומכשול במעשה תמר, שאם חלילה היה בו פגם, איך היתה יכולה להועיל זכותו לבעז בניסיון דומה. ומזה נוכל ללמוד שוב, שכל מעשי השבטים היו קודש, והכל היה לשם שמים.

יום רביעי

היום אם בקולו תשמעו

לפני כמעט אלפיים שנה נחרב בית המקדש השני, ומאז בני ישראל קשה ונוראה שלא מפסיקה, בני ישראל מתפללים ומבקשים לגאולה, אבל היא עדיין לא הגיעה.

הגמרא במסכת סנהדרין (צ.ח). מספרת שרבי יהושע בן לוי פגש את המשיח ושאל אותו 'לאימת אתי מר' - [מתן אתה מגיע]. ענה לו המשיח, 'היום'. יום למחרת פגש רבי יהושע בן לוי את אליהו הנביא ואמר לו שהמשיח ח"ו שיקר עליו, הוא אמר לו שהוא יגיע היום, וכבר עבר אותו יום והוא עדיין לא בא. אמר לו אליהו הנביא, המשיח לא התכוין שהוא יגיע היום, אלא הוא התכוין לפסוק בתהלים (צה ז) 'היום אם בקולו תשמעו', שכאשר ישראל יעשו תשובה - הוא יגיע.

כותב על כך מרן אביר יעקב בספרו 'מחשוף הלבן', שבגלל שהגאולה תלויה בבני ישראל אם הם יעשו תשובה, כל עוד שהם לא עושים תשובה הקב"ה נמצא בחרון אף עליהם, הקב"ה רוצה לגאול את ישראל כל רגע, רק הוא לא יכול בגלל שהם עדיין לא עשו תשובה. אבל אפשר לשנות את זה בשניה אחת - על ידי תשובה.

וזה הרמז במה שאמר יעקב אבינו ליהודה שממנו יצא מלך המשיח, 'חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב', אפילו אם אתם רואים ש'חכלילי עינים מיין', שהעיניים של הקב"ה כביכול

